

Anonymizované znění

Překlad

C-372/22 - 1

Věc C-372/22

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

9. června 2022

Předkládající soud:

tribunal d'arrondissement (Lucembursko)

Datum vydání předkládacího rozhodnutí:

8. června 2022

Žalobce:

CM

Žalovaná:

DN

[omissis] *Rozsudek* [omissis] ze dne 8. června 2022

[omissis]

M e z i:

[omissis] p. **CM**, narozeným dne [omissis] 1979 v [omissis] (Francie), s bydlištěm v [omissis] Lucembursku, [omissis],

žalobcem [omissis],

[omissis] **a:**

[omissis] pí. **DN**, narozenou dne [omissis] 1978 v [omissis] (Francie), s bydlištěm v [omissis] (Francie), [omissis]

žalovanou [omissis],

[omissis]

ŘÍZENÍ

s ohledem na rozsudek [omissis] ze dne 1. prosince 2020, kterým bylo přerušeno řízení do doby, než juge aux affaires familiales auprès du Tribunal judiciaire de Nanterre (soudce pro rodinné záležitosti při soudu prvního stupně v Nanterre, Francie) rozhodne o své mezinárodní místní příslušnosti [omissis].

[omissis]

Předmět pokračování projednávání

[omissis] J[omissis] juge aux affaires familiales (soudce pro rodinné záležitosti) stanovil na den 11. května 2022 jednání k přednesení řeči omezených na otázky litispendence a mezinárodní místní příslušnosti.

[omissis] Pan CM tvrdí, že zdejší Tribunal (okresní soud) má mezinárodní místní příslušnost na základě čl. 9 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti [dále jen: „nařízení (ES) č. 2201/2003“], jelikož časovým kritériem příslušnosti podle uvedeného článku je zákonný způsob přestěhování, aniž by jakýkoli vliv mělo datum vydání rozsudku; jelikož tak rozsudek [omissis] ze dne 12. června 2020 [omissis] stanov[il] datum přestěhování na den 30. srpna 2020, [omissis] [byl podle svého názoru] až do dne 30. listopadu 2020 oprávněn předložit věc lucemburskému juge aux affaires familiales (soudce pro rodinné záležitosti). S ohledem na rozhodnutí vydaná ve Francii již podle něj neexistuje překážka litispendence podle článku 19 nařízení (ES) č. 2201/2003. Oproti článku 15 uvedeného nařízení se má přednostně použít čl. 9 odst. 1, jelikož článek 8 na něj výslovně odkazuje. Mimoto podmínky podle čl. 15 odst. 1 jsou podle jeho názoru kumulativní a nejsou v projednávaném případě splněny, jelikož juge aux affaires familiales (soudce pro rodinné záležitosti) zdejšího Tribunal (okresní soud) má nejlepší předpoklady k tomu, aby rozhodl, neboť zná děti i skutkové okolnosti případu. Jelikož se francouzský soud prohlásil za nepřislušný, použití článku 15 v projednávaném případě by podle něj bylo formou odepření spravedlnosti.

[omissis] I paní DN má za to, že s ohledem na vydaná francouzská rozhodnutí již neexistuje překážka litispendence. Naproti tomu se domnívá, že by se v projednávaném případě měl použít článek 15 nařízení (ES) č. 2201/2003, a formálně vyjadřuje svůj souhlas s postoupením věci, jak vyžaduje odstavec 2 *in fine* uvedeného článku. Tvrdí, že všechna relevantní kritéria stanovená v čl. 15 odst. 3 jsou v projednávaném případě splněna, takže francouzské soudy mají lepší předpoklady k tomu, aby o věci rozhodly, než soudy lucemburské.

Skutkový stav a skutečnosti předcházející sporu

Rozsudkem [omissis] ze dne 12. června 2020 juge aux affaires familiales (soudce pro rodinné záležitosti) na žádost předloženou společnými nezletilými dětmi [omissis] AF a [omissis] BG rozhodl takto:

„(...) stanoví zákonné bydliště a obvyklé bydliště společných nezletilých dětí [omissis] AF narozeného dne [omissis] 2009 a [omissis] BG narozené dne [omissis] 2010 u [omissis] pí. DN, a to s účinností ode dne 31. srpna 2020,

určuje [omissis] [že] p. CM bude ve vztahu ke společným nezletilým dětem [omissis] AF a [omissis] BG [omissis] vykonávat právo na styk a právo na bydlení v souladu s následujícími podmínkami, a to s účinností ode dne 31. srpna 2020, pokud strany neuzavřou výhodnější dohodu:

[omissis] [podmínky výkonu práva na styk s dětmi]

Tento rozsudek nabyl právní moci [omissis].

Připomíná se, že v projednávané věci v souladu s rozsudkem [omissis] ze dne 1. prosince 2020 přerušil juge aux affaires familiales (soudce pro rodinné záležitosti) zdejšího Tribunal (okresní soud) podle článku 19 nařízení (ES) č. 2201/2003 a článku 12 nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností řízení, dokud juge aux affaires familiales auprès du Tribunal judiciaire de Nanterre (soudce pro rodinné záležitosti při soudu prvního stupně v Nanterre, Francie) nerozhodne o své mezinárodní místní příslušnosti [omissis].

Rozsudkem ze dne 17. září 2021 juge aux affaires familiales auprès du Tribunal judiciaire de Nanterre (soudce pro rodinné záležitosti při soudu prvního stupně v Nanterre, Francie) rozhodl podle článků 8 a 9 nařízení (ES) č. 2201/2003 takto:

„(...) - že dne 14. října 2020, tedy ve lhůtě tří měsíců od zákonného způsobu přestěhování nezletilých dětí, [omissis] podal p. CM u Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (okresní soud v Lucemburku, Lucembursko) návrh na změnu podmínek výkonu práva na styk s dětmi a bydlení [omissis]

- že se nijak nezdá, že by p. [omissis] CM uznal příslušnost francouzských soudů.

V důsledku toho s ohledem na výše uvedené předpisy není tedy Tribunal judiciaire de Nanterre (soud prvního stupně v Nanterre) místně příslušný.

[omissis]“.

Rozsudkem ze dne 3. března 2022 Cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles, Francie) prohlásil, že „není příslušným rozhodovat o podání [ve věci odvolání], které předložila [omissis] paní DN [omissis]“.

[omissis]

Odůvodnění rozhodnutí

Rozsudek [omissis] ze dne 12. června 2020 zmiňuje:

- zaprvé následující důvody vycházející ze zájmu dětí [omissis] AF a [omissis] BG za účelem odloženého účinku změny zákonného bydliště a obvyklého bydliště: „*Aby děti mohly dokončit školní rok v Lucembursku a aby se co nejvíce omezily případné dopady na plány na období letních prázdnin, je třeba stanovit, že k této změně dojde s účinností ode dne 31. srpna 2020, tedy ode dne předcházejícího znovuzahájení školní docházky v [omissis] (Francie)*“;

[omissis]

V důsledku takto přiznaného odloženého účinku došlo tedy k podání návrhu [omissis] pana CM u zdejšího Tribunal (okresní soud) dne 14. října 2020, tedy šest dní po návrhu podaném [omissis] DN v Nanterre (Francie), a to sice méně než tři měsíce po *skutečném* přestěhování dětí, které proběhlo dne 30. srpna 2020, avšak také více než čtyři měsíce po vyhlášení rozsudku [omissis] ze dne 12. června 2020, který o tomto přestěhování *rozhodl*, což je rozsudek, který následně nabyl právní moci [omissis].

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) s ohledem na článek 15 nařízení (ES) č. 2201/2003 rozhodl, že:

- „*článek 15 odst. 1 nařízení č. 2201/2003 musí být vykládán v tomto smyslu: aby mohl mít příslušný soud členského státu za to, že soud jiného členského státu, ke kterému má dítě zvláštní vztah, má lepší předpoklady k projednání věci, musí se ujistit o tom, že postoupení věci takovému soudu může přinést pro posouzení této věci skutečnou a konkrétní přidanou hodnotu, s přihlédnutím mimo jiné k procesním pravidlům použitelným v uvedeném jiném členském státě; aby mohl mít příslušný soud členského státu za to, že takové postoupení je v nejlepším zájmu dítěte, musí se zejména ujistit, že uvedené postoupení věci nemůže mít škodlivý dopad na situaci dítěte*“ (SDEU, 27. října 2016, věc C-428/15);
- „*článek 15 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 musí být vykládán v tom smyslu, že se neuplatní v takové situaci, jako je situace, která je předmětem věci v původním řízení, v níž jsou dva soudy příslušné k rozhodnutí ve věci samé, jeden*

na základě článku 12 a druhý na základě článku 8 tohoto nařízení“ (SDEU, 4. října 2018, věc C-478/17).

V projednávaném případě jsou čtyři relevantní, i když textově alternativní kritéria (jelikož páté, týkající se „opatření k ochraně dítěte“, se v projednávaném případě nepoužije) stanovená v čl. 15 odst. 3 nařízení (ES) č. 2201/2003 za účelem existence zvláštního vztahu u [omissis] AF a [omissis] [u] BG kumulativně splněna:

- a) děti od přestěhování, k němuž došlo dne 31. srpna 2020, zjevně nabyly obvyklé bydliště ve Francii,
- b) děti měly své obvyklé bydliště ve Francii již historicky, rozsudek [omissis] ze dne 21. ledna 2019, vydaný mezi účastníky řízení, v tomto ohledu zmiňuje, že „obě strany pocházejí z pařížského regionu a rodina tam bydlela až do svého přestěhování do Lucemburska, které bylo ve vztahu k [omissis] p. CM účinné dnem 1. července 2015 a ve vztahu k [omissis] pí. DN [omissis] [na] konci [měsíce] srpna 2015“,
- c) obě děti jsou francouzskými státními příslušníky,
- d) jejich matka, [omissis] pí. DN, má obvyklé bydliště ve Francii.

Kromě toho s ohledem na skutkové okolnosti případu má juge aux affaires familiales (soudce pro rodinné záležitosti) při zdejším Tribunal (okresní soud) za to, že jakékoli důkazní opatření, jehož nutnost musí být považována za pravděpodobnou s ohledem na věk dětí a skutečnost, že rozsudek [omissis] ze dne 12. června 2020 pochází z doby před téměř dvěma lety, bude vyžadovat použití nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1783 ze dne 25. listopadu 2020 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských a obchodních věcech (použitelné ode dne 1. července 2022), nebo bude působit obtíže související se zeměpisnou vzdáleností [například výslech nezletilých osob podle článku 388-1 code civil (občanský zákoník)]. Konečně v případě, že by byl návrh [omissis] p. CM týkající se podmínek jeho práva na styk s dětmi a bydlení přípustný, měl by francouzský juge aux affaires familiales (soudce pro rodinné záležitosti) lepší předpoklady k tomu, aby posoudil skutkovou situaci dětí, které mají ode dne 30. srpna 2020 obvyklé bydliště na francouzském území, a aby případně stanovil podmínky relevantní ve vztahu k sociálnímu rámci a ke konkrétně se nabízejícím možnostem; jednalo by se tedy o „skutečnou a konkrétní přidanou hodnotu“, jak je uvedena ve výše uvedeném rozsudku SDEU ze dne 27. října 2016.

Za účelem určení své místní nepříslušnosti měl juge aux affaires familiales auprès du Tribunal judiciaire de Nanterre (soudce pro rodinné záležitosti při soudu prvního stupně v Nanterre, Francie) implicitně, ale nutně za to, že čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 2201/2003, stanovený „odchylně od článku 8“ téhož nařízení, se použije s vyloučením uvedeného článku [omissis] [8, který stanoví] principiální

příslušnost [omissis], jenž podle rozsudku SDEU ze dne 4. října 2018 brání použití článku 15, který stanoví, že se uplatní „*výjimečně* ...“.

Za takto podrobně popsanych okolností jde v projednávaném případě o to nechat si za účelem odpovědi na důvody účastníků řízení a s cílem rozhodnout o mezinárodní místní příslušnosti vyjasnit vztah mezi čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 2201/2003 a články 8 a 15 téhož nařízení. Je třeba se ujistit i o tom, zda zbytková příslušnost podle čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 2201/2003 není případně ve skutečnosti a při širokém výkladu podpůrným bodem pro úvahy o ryzí soudní taktice [jako jsou: možnosti týkající se vyžadovaných procesních lhůt a procesních předpokladů, které se v jednotlivých členských státech liší; výhoda kritéria příslušnosti *ad hoc* stanoveného v čl. 3 písm. d) nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností – což by v projednávané věci bylo jediné kritérium, které by v této věci umožnilo určit mezinárodní místní příslušnost lucemburského *juge aux affaires familiales* (soudce pro rodinné záležitosti)].

Je proto třeba přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru Evropské unie otázky uvedené ve výroku tohoto rozsudku [omissis].

Z TĚCHTO DŮVODŮ:

[omissis] přerušuje řízení a předkládá Soudnímu dvoru Evropské unie následující předběžné otázky:

- I. Vztahuje se čl. 9 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti:
 - a. na návrh na změnu práva na styk s dítětem ve smyslu čl. 2 bodu 10 uvedeného nařízení podaný nositelem uvedeného práva na styk s dítětem na základě soudního rozhodnutí s odloženým účinkem odůvodněným zájmy dětí, které je však konečné a nabylo právní moci, vydaného ve státě předchozího obvyklého bydliště dětí více než čtyři měsíce před zahájením řízení u soudu podle čl. 9 odst. 1,
 - b. a to při vyloučení principiální příslušnosti stanovené v článku 8 uvedeného nařízení,

i když bod 12 odůvodnění uvedeného nařízení upřesňuje, že „*pravidla pro určení příslušnosti ve věcech rodičovské zodpovědnosti stanovená tímto nařízením jsou formulována s ohledem na nejlepší zájmy dítěte, zejména na blízkost[; to znamená,] že příslušným by měl být především soud členského státu, ve kterém má dítě své obvyklé bydliště, s výjimkou určitých případů změny bydliště dítěte (...)*“?

- II. V případě kladné odpovědi na otázku I., brání takto existující příslušnost podle čl. 9 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, stanovená „*odchylně od článku 8*“ uvedeného nařízení, použití článku 15 téhož nařízení, který stanoví, že se uplatní „*výjimečně*“ a „*v případě, že je to v zájmu dítěte*“?

[omissis]

PRACOVNÍ DOKUMENT